USNESENÍ ETICKÉ KOMISE UJEP K PODNĚTU Č. 3/2026

Doručení podnětu:

3. srpna 2026

Předkladatel podnětu:

pracovník UJEP

Dotčený/dotčená:

člen Akademické obce UJEP – první dotčená osoba

členka Akademické obce UJEP – druhá dotčená osoba, osoba blízká

Předmět podání

Předmětem podání byla žádost o posouzení možného porušení Etického kodexu UJEP v souvislosti s mnohočetným vztahem zahrnujícím osobní a současně pracovní vztah mezi dvěma členy akademické obce, z nichž jeden vůči druhému vykonával vedoucí, rozhodovací a hodnotící pravomoci a současně disponoval pravomocemi v oblasti zadávání práce a jejího odměňování. Etická komise se v této části podnětu zabývala zejména otázkou naplnění čl. 1 odst. 3 písm. r) Etického kodexu UJEP.

Skutkový stav

Ze shromážděných podkladů Etická komise UJEP konstatuje:

Mezi první a druhou dotčenou osobou existoval osobní vztah, který se současně překrýval s jejich pracovním vztahem a zahrnoval mocenskou a hodnotící nerovnost, neboť první dotčená osoba vůči druhé dotčené osobě vykonávala vedoucí, rozhodovací a hodnotící pravomoci.

První dotčená osoba svého přímého nadřízeného o existenci osobního vztahu s druhou dotčenou osobou i o zamýšleném pracovněprávním vztahu informovala.

Z dostupných podkladů však nevyplývá, že by po oznámení vztahu byla přijata odpovídající organizační opatření, která by osobní vztah oddělila od hodnotících či ekonomických pravomocí první dotčené osoby vůči druhé dotčené osobě.

První dotčená osoba tak nadále zůstává v postavení, v němž se podílí na zadávání a hodnocení práce druhé dotčené osoby a na rozhodování souvisejícím s jejím odměňováním.

Etické posouzení

Etická komise UJEP při posouzení podnětu vycházela z Etického kodexu UJEP účinného od 20. 11. 2025 a posuzovala pouze skutečnosti a jednání spadající do období jeho účinnosti. Předchozí Etický kodex UJEP z 28. 3. 2018 institut mnohočetných vztahů ani povinnosti s nimi spojené výslovně neupravoval. Skutečnosti předcházející účinnosti současného Etického kodexu proto Etická komise podle čl. 1 odst. 3 písm. r) nehodnotila; zohlednila je pouze jako skutkový kontext nezbytný pro posouzení situace trvající po nabytí jeho účinnosti i s ohledem na to, že v souladu s čl. 4, bodem 4 Jednacího řádu Etické komise UJEP je nutno navíc tyto skutečnosti, které probíhaly v minulosti, považovat za promlčené.

Etická komise při posouzení možného porušení čl. 1 odst. 3 písm. r) Etického kodexu UJEP rozlišuje dvě povinnosti, které toto ustanovení ukládá v případě mnohočetného vztahu zahrnujícího hodnotící či mocenskou závislost. První z nich je povinnost takový vztah bezodkladně oznámit příslušnému nadřízenému nebo pověřené osobě; druhou je povinnost aktivně usilovat o přijetí a realizaci odpovídajících opatření k vyloučení podjatosti a k zajištění nestrannosti a transparentnosti dalšího rozhodování.

Ve vztahu k první z uvedených povinností Etická komise neshledala pochybení. Z předložených podkladů vyplývá, že dotčená osoba svého přímého nadřízeného o existenci osobního vztahu i o zamýšleném pracovněprávním vztahu s osobou blízkou informovala. V tomto ohledu tedy postupovala transparentně a oznamovací povinnost stanovenou Etickým kodexem splnila.

Samotným oznámením vztahu však povinnosti vyplývající z čl. 1 odst. 3 písm. r) Etického kodexu nekončí. Smyslem tohoto ustanovení není pouze zajistit informovanost nadřízeného o existenci možného střetu zájmů, ale především zabránit tomu, aby se osobní vztah promítal do výkonu rozhodovacích, hodnotících či jiných mocenských pravomocí. Z podkladů, které měla Etická komise k dispozici, nevyplývá, že by po oznámení vztahu byla přijata odpovídající organizační opatření, která by takové riziko účinně odstranila. Dotčená osoba nadále zůstává ve vztahu k osobě blízké v postavení, v němž se podílí na zadávání a hodnocení její práce a na rozhodování souvisejícím s jejím odměňováním.

Etická komise proto konstatuje, že požadavky čl. 1 odst. 3 písm. r) Etického kodexu UJEP byly naplněny pouze částečně. Dotčená osoba splnila povinnost mnohočetný vztah oznámit, nebyla však naplněna druhá, stejně podstatná část tohoto ustanovení, podle níž musí po oznámení vztahu následovat přijetí odpovídajících opatření k vyloučení podjatosti a zajištění nestrannosti rozhodování. Samotné oznámení mnohočetného vztahu bez přijetí takových opatření proto nelze považovat za splnění všech povinností vyplývajících z tohoto ustanovení.

Etická komise současně zdůrazňuje, že samotná existence partnerského či jiného blízkého vztahu mezi členy akademické obce není předmětem negativního etického hodnocení. Eticky relevantní se takový vztah stává tehdy, je-li současně spojen s přímou či nepřímou mocenskou, hodnotící nebo ekonomickou závislostí. V takové situaci nestačí vztah pouze oznámit; je nezbytné přijmout konkrétní opatření, která osobní vztah oddělí od rozhodování o pracovních úkolech, hodnocení, odměňování a dalších záležitostech, v nichž by mohla být nestrannost zpochybněna.

Závěr

Etická komise UJEP konstatuje, že požadavky čl. 1 odst. 3 písm. r) Etického kodexu UJEP byly v posuzovaném případě naplněny pouze částečně. První dotčená osoba splnila povinnost mnohočetný vztah oznámit příslušnému nadřízenému. Samotným oznámením však povinnost vyplývající z tohoto ustanovení není vyčerpána. Oznámení mnohočetného vztahu musí být následováno přijetím odpovídajících opatření, která účinně vyloučí podjatost a zajistí nestrannost při výkonu pracovních a rozhodovacích pravomocí. V posuzovaném případě taková opatření přijata nebyla a osobní vztah zůstal nadále propojen s výkonem vedoucích, rozhodovacích, hodnotících a ekonomických pravomocí první dotčené osoby vůči druhé dotčené osobě. V této části proto požadavky čl. 1 odst. 3 písm. r) Etického kodexu UJEP naplněny nebyly.

Doporučení Etické komise UJEP

Etická komise doporučuje, aby v obdobných případech členové a členky akademické obce nejen bezodkladně oznámili existenci blízkého vztahu spojeného s mocenskou či hodnotící nerovností, ale současně aktivně usilovali o odstranění vzniklého střetu zájmů.

Podle okolností může jít zejména o vyloučení osoby z rozhodování o pracovním zařazení, zadávání a hodnocení práce či odměňování osoby blízké, převedení těchto pravomocí na nezávislou třetí osobu, změnu přímé podřízenosti nebo zavedení transparentního a nezávislého dohledu a záznamu odůvodnění.

Odpovědnost za eticky přijatelné řešení takové situace nekončí jejím oznámením, ale zahrnuje také aktivní snahu odstranit podmínky, za nichž by osobní vztah mohl ovlivňovat výkon pracovních a rozhodovacích pravomocí.

Usnesení přijato komisí:

29. září 2026

Hlasování komise (přítomni 4, kvórum 3)

pro - 4, proti - 0 , zdrželi se hlasování - 0

Za správnost:

Doc. RNDr. Jaroslav Pavlík, CSc., předsedající Etické komise UJE